

Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Stg. Kathol. Onderw. Raamsdonk

Onderzoek bestuur en scholen

Vierjaarlijks onderzoek

Datum vaststelling: 12 juni 2023

Samenvatting

Minstens één keer in de vier jaar onderzoekt de onderwijsinspectie ieder bestuur in Nederland. We hebben bij Stichting Katholiek Onderwijs Raamsdonk onderzocht of de sturing door het bestuur op de kwaliteit van het onderwijs op basisschool De Hoge Waai op orde is, of er sprake is van deugdelijk financieel beheer en hoe dit bijdraagt aan de kernfuncties van het onderwijs (zie Onderzoekskader 2021).

Context

De Stichting Katholiek Onderwijs Raamsdonk is een 1-pitter. Het bestuur bestaat uit een dagelijks en een algemeen bestuur. Het dagelijks bestuur wordt gevormd door twee ouders van (oud) leerlingen van De Hoge Waai. Het algemeen bestuur, ook wel toezichthoudend bestuur genoemd, wordt gevormd door ouders van huidige leerlingen van de school. De directeur is gemandateerd voor de onderwijsinhoudelijke zaken van het bestuur. Het afgelopen jaar zijn er veel wisselingen geweest in het lerarenteam.

Wat gaat goed?

Het bestuur heeft een visie op goed onderwijs en op de sturing daarvan. De ambities zijn helder en herkenbaar met draagvlak in het team. Als enige school in het dorp hebben het bestuur en het team de ambitie dat kinderen uit het dorp zoveel mogelijk naar De Hoge Waai komen. Zij streven naar inclusief onderwijs.

Er is veel overleg en afstemming tussen het dagelijks bestuur en de directeur. Daarnaast is er een duidelijke scheiding tussen het dagelijks en toezichthoudende bestuur.

Het bestuur heeft een stelsel voor kwaliteitszorg dat voldoende breed en cyclisch is ingericht.

Er is sprake van een deugdelijk financieel beheer.

Wat kan beter?

De ambities en analyses ten aanzien van de leerresultaten kunnen scherper. De resultaten op rekenen en wiskunde laten een dalende trend zien. De school kan nog dieper analyseren dan al is gedaan om te achterhalen hoe dit komt. Pas dan kan het team aan de slag met de juiste interventies.

Zowel de leerkrachten als de leerlingen kunnen hun autonomie verder vergroten. Op die manier krijgt ook het gedeeld leiderschap binnen het team meer ruimte om te groeien.

Bestuur: Stichting Katholiek
Onderwijs Raamsdonk
Bestuursnummer: 43825
Sector: Primair Onderwijs

Aantal scholen onder bestuur: 1

Totaal aantal leerlingen: 165
oktober 2021

**Lijst met scholen waarbij we
verificatie-activiteiten hebben
uitgevoerd:**
De Hoge Waai, BRIN 03SB|C1

De managementrapportages zijn nog in ontwikkeling en het risicobeheersingssysteem kan verder worden geprofessionaliseerd. Ook kan de informatiewaarde van een aantal onderdelen in het bestuursverslag worden verbeterd.

Wat moet beter?

In dit onderzoek hebben we geen onderdelen gezien die vanuit wettelijke eisen beter moeten.

Vervolg

Het bestuur valt onder ons reguliere toezicht. In principe voeren wij over vier jaar weer een onderzoek uit bij dit bestuur.

Inhoudsopgave

1.	Opzet van het vierjaarlijks onderzoek	5
2.	Resultaten vierjaarlijks onderzoek bestuur	7
	2.1. Besturing, kwaliteitszorg en ambitie	8
	2.2. Afspraken over vervolgtoezicht	13
3.	Reactie van het bestuur	14

1. Opzet van het vierjaarlijks onderzoek

De Inspectie van het Onderwijs heeft in maart 2023 een vierjaarlijks onderzoek uitgevoerd bij Stichting Katholiek Onderwijs Raamsdonk. In een vierjaarlijks onderzoek staat de volgende onderzoeksvraag centraal:

Waarborgt het bestuur met zijn (be)sturing de kwaliteit op de school en is er sprake van deugdelijk financieel beheer én heeft het bestuur ambities gericht op de verdere ontwikkeling van de scholen en draagt dit bij aan de kernfuncties van het onderwijs?

Werkwijze en onderzoeksactiviteiten

Het onderzoek richt zich op onderstaande standaarden op het niveau van het bestuur. Daarnaast spreken we vanuit het perspectief van de kernfuncties en het stelsel met het bestuur over zijn visie en ambities.

Standaard	Onderzocht
Besturing, Kwaliteitszorg en Ambitie	
BKA1. Visie, ambities en doelen	•
BKA2. Uitvoering en kwaliteitscultuur	•
BKA3. Evaluatie, verantwoording en dialoog	•

Om antwoord te geven op de onderzoeksvragen voeren we verificatie-activiteiten uit op school- en bestuursniveau. Daarbij kunnen we ook andere belanghebbenden betrekken.

Onderzoeksactiviteiten

Het vierjaarlijks onderzoek bij Stichting Katholiek Onderwijs Raamsdonk hebben we op maat ingericht.

Uit de jaarlijkse risicoanalyse en de analyse van de toegestuurde documenten hebben we een eerste beeld van de kwaliteitszorg, ambitie en het financieel beheer van het bestuur en de kwaliteit van de school gevormd. Het startgesprek met het dagelijks bestuur en de directeur leverde aanvullende informatie op.

Verificatie-activiteiten op het niveau van het bestuur:

- Gesprek met de medezeggenschapsraad;
- Gesprek met het intern toezicht;
- Presentatie door het bestuur.

Verificatie-activiteiten op het niveau van de school:

- a. Analyse documenten, waaronder school- en jaarplan, schoolgids;
- b. Gesprek met vertegenwoordiging van het team.

Signalen

In de voorbereiding van ieder onderzoek kijken we naar eventuele signalen die bij de inspectie zijn binnengekomen. Soms heeft dat gevolgen voor de uitvoering van het onderzoek.

Er zijn geen signalen over Stichting Katholiek Onderwijs Raamsdonk en De Hoge Waai bij ons binnengekomen die opvolging vereisen.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan het eindoordeel op bestuursniveau en de oordelen op de standaarden uit het kwaliteitsgebied Besturing, kwaliteitszorg en ambitie. De afspraken over het vervolgtoezicht zijn opgenomen in hoofdstuk 2. In hoofdstuk 3 is de reactie van het bestuur op het onderzoek en rapportage opgenomen.

2. Resultaten vierjaarlijks onderzoek bestuur

In dit hoofdstuk geven we de resultaten weer van het onderzoek op bestuursniveau.

Samenvattend oordeel

In onderstaande figuur zijn de resultaten samengevat. Te zien is wat het eindoordeel is op bestuursniveau en de oordelen op de standaarden.

We beoordelen de kwaliteit van de besturing, kwaliteitszorg en ambitie van Stichting Katholiek Onderwijs Raamsdonk als Voldoende. Met zijn sturing waarborgt het bestuur de kwaliteit op de school. Het bestuur heeft ambities geformuleerd die gericht zijn op de verdere ontwikkeling van de school. Deze ambities zijn duidelijk en herkenbaar met draagvlak in het team. Bestuur en directie werken samen in een open en constructieve kwaliteitscultuur. Als enige school in het dorp hebben het bestuur en het team de ambitie dat kinderen uit het dorp zoveel mogelijk naar De Hoge Waai komen. Zij streven naar inclusief onderwijs. Er is sprake van deugdelijk financieel beheer.

Context

De Stichting Katholiek Onderwijs Raamsdonk is een 1-pitter. Het bestuur bestaat uit een dagelijks en een algemeen bestuur. Het dagelijks bestuur wordt gevormd door twee ouders van (oud)leerlingen van De Hoge Waai. Het algemeen bestuur, ook wel toezichhoudend bestuur genoemd, wordt gevormd door ouders van huidige leerlingen van de school. De directeur van de school is gemandateerd voor de onderwijsinhoudelijke zaken van het bestuur. Het afgelopen jaar zijn er veel wisselingen in het lerarenteam geweest. Het team en de directie geven veel aandacht aan het vormen van een nieuw team waarin iedereen zijn plek vindt.

2.1. Besturing, kwaliteitszorg en ambitie

In de onderstaande tabel geven wij de oordelen en/of waarderingen weer op de standaarden van het kwaliteitsgebied Besturing, kwaliteitszorg en ambitie. Vervolgens geven we een toelichting op deze oordelen.

BESTURING, KWALITEITSZORG EN AMBITIE	O	V	G
BKA1 Visie, ambities en doelen		●	
BKA2 Uitvoering en kwaliteitscultuur		●	
BKA3 Evaluatie, verantwoording en dialoog		●	

BKA1. Visie, ambities en doelen

De standaard Visie, ambities en doelen beoordelen wij als Voldoende. Het bestuur heeft een visie op goed onderwijs en vertaalt deze naar ambities, doelen en samenhangend beleid. Het bestuur heeft een goedwerkend stelsel van kwaliteitszorg ingericht om de onderwijskwaliteit te kunnen waarborgen.

Draagvlak voor visie

In het schoolplan heeft het bestuur zijn visie op goed onderwijs beschreven en de kernwaarden benoemd: 'samen, zien, bruisend en geborgenheid'. De visie is in het schoolplan concreet uitgewerkt. Omdat na de zomervakantie 9 nieuwe leraren zijn gestart, hebben het bestuur en de schoolleiding in de eerste periode van het schooljaar de nadruk gelegd op het opnieuw bespreken van de missie, visie en de kernwaarden. Het team onderschrijft de visie, missie en de kernwaarden. De leraren hechten terecht veel waarde aan het pedagogisch handelen; het is echter van belang te zorgen voor een goede balans tussen een sterk pedagogisch klimaat en passende ambities voor de leerresultaten.

Ambities ten aanzien van de leerresultaten kunnen scherper

Het bestuur en schoolleiding hebben de verantwoordelijkheid om toe te zien op wat er nodig is om de kwaliteit van het onderwijs te waarborgen. Met het stelsel voor kwaliteitszorg houdt het bestuur zicht op de brede onderwijskwaliteit en kan het, indien nodig, tijdig bijsturen. De doelen en ambities voor de onderwijsresultaten kunnen echter scherper geformuleerd worden zodat voor de leraren duidelijk is hoe hoog 'de lat' ligt. Ook de doelen voor burgerschap vragen nog om een duidelijkere omschrijving en een doorgaande lijn zodat het bestuur ook kan sturen op de kwaliteit van het onderwijs in burgerschap.

Inclusief onderwijs: zoveel mogelijk kinderen uit het dorp naar de dorpsschool

Als enige school in het dorp zien het bestuur en het schoolteam graag alle kinderen uit het dorp naar De Hoge Waai komen. Dit sluit aan bij de visie van het samenwerkingsverband. Dit streven vraagt wel om helderheid rond de vraag wat hierin haalbaar en verantwoord is, voor zowel leraren als ouders en leerlingen. Het bestuur ziet de kleine klassen en de grotere mogelijkheden om aan te sluiten bij de onderwijsbehoeften van leerlingen als belangrijke kracht van de school. Het risico bestaat dat dit leidt tot een disbalans tussen leerlingen met en zonder extra ondersteuningsbehoeften.

Functionele scheiding tussen bestuur en intern toezicht

De organisatie is zo ingericht dat er een scheiding is tussen (dagelijks) bestuur en toezicht. Taken, rollen en verantwoordelijkheden zijn in het managementstatuut beschreven. Het bestuur geeft in het statuut aan dat dit document elke twee jaar bijgesteld wordt. Dit is sinds 2017 niet gebeurd.

Koppeling tussen doelen en inzet middelen in de meerjarenbegroting zichtbaar maken

Bij de meerjarenbegroting is het belangrijk dat er (financiële) middelen aan de strategische doelen zijn gekoppeld. Zodoende wordt inzichtelijk of er voldoende financiële middelen beschikbaar zijn om de strategische doelen te kunnen bereiken. We vragen het bestuur hieraan meer aandacht te geven, zowel in de meerjarenbegroting in het jaarverslag als ook in het interne document van de meerjarenbegroting.

Ook kan de interne meerjarenbegroting verder verrijkt worden met onderbouwingen en toelichtingen die van toepassing zijn op de (verwachte ontwikkelingen in de) meerjarenbegroting. Denk bijvoorbeeld aan algemene ontwikkelingen, leerling prognoses en verwachte inzet van de formatie de komende jaren.

Professionaliseren van risicobeheersingssysteem

Het periodiek in kaart brengen van risico's en het beheersen van risico's is belangrijk om doelen te kunnen realiseren. Het bestuur signaleert tijdig risico's, zet daar acties op uit en monitort dit. Het bestuur doet dit op basis van de nauwe betrokkenheid met de school en de tweewekelijkse overleggen met de directeur. Het proces van risico identificatie en -beheersing is geen geformaliseerd proces en een vastlegging hiervan ontbreekt. Het zou het bestuur helpen om concreet momenten te benoemen om bij dit proces stil te staan en ook periodiek te evalueren of de juiste risico's nog steeds in beeld zijn en of de beheersmaatregelen effectief zijn. Dit geeft meer grip en houvast voor focus en beheersing van risico's. Het bestuur heeft laten weten dat het later dit jaar samen met een extern bureau een risico-inventarisatie gaat uitvoeren. We geven het bestuur mee om het proces van risicobeheersing te professionaliseren.

Bij BKA 3 vragen we aandacht voor de verantwoording in het jaarverslag over het risicobeheersingssysteem.

BKA2. Uitvoering en kwaliteitscultuur

Wij beoordelen de standaard Uitvoering en kwaliteitscultuur als Voldoende. Het bestuur voldoet voor deze standaard aan de basiskwaliteit. Er is sprake van een open en constructieve kwaliteitscultuur. Het intern toezicht is een kritische gesprekspartner voor het dagelijks bestuur en de directeur.

Sturing op basisvaardigheden

Het bestuur geeft uitvoering aan de visie en doelen die het gesteld heeft voor het onderwijs. De directeur heeft goed zicht op de onderwijskwaliteit en stuurt aantoonbaar bij als dat nodig is. De leerresultaten op het gebied van rekenen/wiskunde laten een dalende trend zien. Deze trend is door het schoolteam en directie gesignaleerd en geanalyseerd. De ondernomen interventies in het aanbod hebben tot nu toe niet tot de verwachte verbetering geleid. Het team beseft nu dat de leerresultaten te laag zijn en de rekenresultaten omhoog moeten. De directie gaat met het team opnieuw kijken of en wat er in het instructiemodel en leerkachthandelen kan verbeteren. Het dagelijks bestuur volgt het proces nauwlettend en bevraagt de directeur op de voortgang.

Een stimulerende kwaliteitscultuur en onderwijskundig leiderschap

Het bestuur en de directeur sturen op een kwaliteitscultuur die gericht is op groeien en ontwikkelen. De directeur stimuleert leraren tot verdere professionalisering en ontwikkeling, wat door het team wordt gewaardeerd. De aandacht voor professionalisering en prikkelen tot groei is ook bij het algemeen en dagelijks bestuur zichtbaar. Het dagelijks bestuur faciliteerde de directeur bij het aangaan van een nieuwe uitdaging naast het directeurschap van de school. Het algemeen bestuur ziet kansen om zichzelf verder te professionaliseren. Het dagelijks bestuur zou zich wellicht nog verder kunnen verdiepen in de onderwijsinhoudelijke kant. Zij kunnen dan nog meer een sparringpartner worden van de directeur. De kwaliteitscultuur is open en constructief te noemen. Het team geeft aan geen drempels te ervaren met het bestuur; de lijntjes zijn kort en men ervaart zorg en waardering vanuit het bestuur.

Naar gedeeld leiderschap

Het onderwijskundig leiderschap is duidelijk aanwezig, terwijl het gedeeld leiderschap groeit. Dit is ook nodig omdat anders de positie van de directeur als spil te kwetsbaar is. Leraren kunnen meer actief verantwoordelijkheid nemen voor onderwijsbeleid. De directeur werkt aan een goede balans tussen sturen en loslaten.

Kritische gesprekspartners

Zowel het intern toezicht als de medezeggenschapsraad functioneren als kritische gesprekspartner voor het dagelijks bestuur. Het intern toezicht ziet het als taak het dagelijks bestuur en de directeur te scherpen en zet hier hun eigen toezichtkader met bijbehorende planning voor in. Zowel het dagelijks als het algemeen bestuur moeten nog wennen aan deze manier van kritisch bevragen. De medezeggenschapsraad is nauw betrokken bij de school, voert positieve overleggen en voelt zich serieus genomen. De oudergeleding geeft aan dat ouders bij besluitname in alle stappen worden meegenomen en daarom weinig kritische geluiden hoeven te laten horen.

Zeer grote tijdsinvestering: werkt maar kwetsbaar

De overlegfrequentie tussen directeur en dagelijks bestuur is hoog. Hierdoor is het bestuur zeer goed op de hoogte van de onderwijskwaliteit en van wat speelt op de school. De tijdsinvestering voor het dagelijks bestuur is groot. Met dit dagelijks bestuur werkt deze 'natuurlijke' aanpak van veel overleggen en wat minder formeel plannen en vastleggen. De vraag is of deze aanpak ook houdbaar is als de leden van het dagelijks bestuur wisselen. Daarnaast is het bij een dergelijke nauwe samenwerking ook nodig elkaar steeds te blijven voorzien van feedback. Wij hebben gezien dat deze instelling bij zowel bestuur als directeur aanwezig is.

Gezonde financiële positie

Er is sprake van een gezonde financiële positie. Het bestuur is zich bewust van het mogelijk bovenmatige vermogen en werkt aan de afbouw hiervan. We zagen dat het bestuur bezig is om het financieel beheer verder te professionaliseren door het (laten) opstellen van tijdige tussentijdse financiële rapportages. We benadrukken het belang van tijdige, betrouwbare tussentijdse financiële rapportages voor het creëren van een overzichtelijk financieel inzicht. Ook voor het intern toezicht is dat een belangrijke informatiebron.

Periodiek toetsen van doorberekening van kosten aan derden

De kinderopvang en peuteropvang maken gebruik van het gebouw van de school en ook van inzet van bekostigd personeel (o.a. directeur en conciërge). De school brengt periodiek een bedrag in rekening voor het gebruik van de ruimte en het personeel. Dit bedrag is tot stand gekomen door een onderbouwing van de kosten hiervan. We hebben aan het bestuur meegegeven dat het belangrijk is om dit bedrag periodiek te toetsen aan het actuele gebruik en de actuele kosten.

BKA3. Evaluatie, verantwoording en dialoog

De standaard Evaluatie, verantwoording en dialoog beoordelen wij als Voldoende. Het bestuur voldoet voor deze standaard aan de basiskwaliteit. Het bestuur haalt systematisch gegevens op over de gestelde doelen, analyseert deze en zet daarna vervolgstappen. Daarmee maakt het de kwaliteitscyclus compleet.

Voldoende zicht op eigen sterke en zwakke punten

Het bestuur heeft door middel van (zelf)evaluatie en externe audits voldoende zicht op de eigen sterke en zwakke punten. Het heeft de volle breedte van de onderwijskwaliteit in beeld. Het bestuur ontwikkelt zich op dit punt nog verder door. Het heeft het voornemen te gaan werken met (doel)gerichte managementrapportages. Op basis van deze informatie kan het bestuur in de toekomst nog gericht de kwaliteit evalueren en bijsturen als dat nodig is.

In verbinding met de omgeving

Omdat het bestuur een 1-pitter is, vindt het bestuur de dialoog met andere besturen en onderwijspartners en de blik van buiten erg belangrijk. Het bestuur scheidt in de dialoog met anderen voor zichzelf de mogelijkheid om te leren van anderen. Er is regelmatig overleg en uitwisseling met het samenwerkingsverband, het netwerk van eenpitters en de kinderopvang.

Spil in het dorp

De Hoge Waai staat centraal in het dorp en voelt zich medeverantwoordelijk voor de leefbaarheid van Raamsdonk. Het bestuur is trots op de positie van de school in het dorp. De school onderhoudt banden met de verschillende verenigingen en de kerk en neemt deel aan de festiviteiten in het dorp.

Het bestuur zorgt ook dat het in goed contact blijft met de ouders. Hiervoor heeft het koffie/thee uurtjes georganiseerd. Zo blijft de school in verbinding met ouders, onderwijspartners en de dorpsgemeenschap.

Informatiewaarde van bestuursverslag kan op een aantal onderdelen beter

Het bestuur brengt jaarlijks verslag uit aan zijn interne en externe belanghebbenden. De inhoud van dit jaarverslag vraagt op enkele punten aanvulling en verdieping. In de eerste plaats kan in de rapportage over de aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersingssysteem duidelijker beschreven worden hoe dit systeem werkt. Ook welke resultaten met het systeem zijn bereikt en of er aanpassingen zijn doorgevoerd dienen vermeld te worden in deze rapportage (RJO Bijlage 3 B1).

In de tweede plaats kan de informatiewaarde van het verslag van het intern toezicht worden verbeterd door duidelijker te benoemen hoe zij het bestuur ondersteunt en tot welke resultaten het handelen van het intern toezicht heeft geleid (RJO bijlage 3 B3 en RJO art 3f). Het is belangrijk dat belanghebbenden kunnen zien hoe de intern toezichthouder toezicht houdt en het bestuur ondersteunt bij belangrijke keuzes. Daarom is het verplicht dat de intern toezichthouder in de jaarverslaggeving verantwoording aflegt over zijn toezicht en de door hem bereikte resultaten.

Ten slotte vraagt het verslag van het intern toezicht om meer aanvulling en verdieping als het gaat over het toezicht op doelmatige besteding van middelen. In het verslag moet worden opgenomen dat zij toezicht heeft gehouden op de doelmatige besteding van middelen en ook op welke manier uitvoering is gegeven aan deze taak (WPO, art. 17c lid 1). Deze toelichting ontbreekt in het jaarverslag 2021. In zowel de gesprekken met de bestuurder als het intern toezicht kwam naar voren dat de doelmatige besteding van middelen gespreksonderwerp is in de gesprekken binnen het intern toezicht en ook tussen bestuurder en intern toezicht. Als voorbeeld, zo is het instandhouden van acht groepen uitgebreid met elkaar besproken.

2.2. Afspraken over vervolgtoezicht

We wijken bij De Stichting Katholiek Onderwijs Raamsdonk voor het vervolgtoezicht niet af van de reguliere termijn van vier jaar. De jaarlijkse prestatie- en risicoanalyse en/of urgente signalen kunnen de inspectie aanleiding geven het vervolgtoezicht alsnog aan te scherpen.

Omdat het bestuur op alle onderzochte punten voldoet aan de wettelijke vereisten, zien wij geen aanleiding om vervolgafspraken te maken.

3. Reactie van het bestuur

Hieronder geeft het bestuur aan op welke wijze het de bevindingen uit het onderzoek betreft bij de verdere ontwikkeling van de bestuurlijke kwaliteitszorg.

Het bestuur van Stichting Katholiek onderwijs Raamsdonk dankt de Inspectie van het Onderwijs voor de uitvoering van het vierjaarlijks onderzoek en voor de waardering zoals die in het rapport is vastgelegd. Het bestuur herkent zich in het verslag van de inspectie. De conclusie van het inspectiebezoek is herkenbaar en passend bij de ontwikkeling van de school. De komende jaren zullen we ons blijvend ontwikkelen.

Alle geledingen binnen de school hebben in alle openheid gesproken over het beleid van onze school.

Graag maken we van deze gelegenheid gebruik om de inspectie hartelijk dank te zeggen voor de manier waarop we met elkaar hebben gecommuniceerd. Dit geldt voor het dagelijks bestuur, het algemeen bestuur, de Medezeggenschapsraad, de afvaardiging van het team, de intern begeleiders en de directeur. Het bestuur is dankbaar voor de gegeven waardering en ziet dit als een erkenning voor het vele werk dat dagelijks op school mag worden uitgevoerd. Wij zijn trots op het team en de school.

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-loket (voor vragen) 088 6696060

